

STORTINGET

Representantforslag 95 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Hans Edvard Askjer, Bent-Joacim Bentzen,
Anette Carnarius Elseth og Mari Holm Lønseth

Dokument 8:95 S (2025–2026)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Hans Edvard Askjer, Bent-Joacim Bentzen, Anette
Carnarius Elseth og Mari Holm Lønseth om sikker-
het for et nasjonalt avhopperprogram**

Til Stortinget

Bakgrunn

Trusselen fra kriminelle nettverk har aldri vært større. Over hundre kriminelle nettverk opererer i Norge og bruker kyniske metoder for å rekruttere unge inn i kriminalitet. Forslagsstillerne mener det må gjøres mer for å forebygge og bekjempe kriminalitet. Nettopp for å forebygge kriminalitet må det bli lettere å bryte ut av nettverkene og få mulighet til å starte et lovlydig liv. Såkalte exit-program eller avhopperprogram er en viktig støtte for dem som vil avslutte en kriminell løpebane.

Norge står nå i fare for å miste sitt eneste nasjonale avhopperprogram for personer som ønsker å bryte ut av gjengkriminalitet og andre tunge kriminelle miljøer, etter at KFUK-KFUM 9. januar 2026 besluttet å avvikle det nasjonale avhopperprogrammet gjennom Forandringshuset som følge av manglende og uforutsigbar finansiering.

Forslagsstillerne bemerker at programmet ble etablert i 2019 og bygger på dokumenterte resultater fra Fryshuset i Sverige, og at det har tilbudt tett og helhetlig oppfølging over 18 måneder for personer som ønsker å forlate kriminelle miljøer. Oppfølgingen har blant annet omfattet bistand til flytting, bolig, helseoppfølging,

arbeid og utdanning samt relasjons- og nettverksbygging.

Forslagsstillerne viser til at samtlige deltakere på programmet i Norge hittil har fullført programmet og lever uten kriminalitet og er i arbeid eller utdanning. Flere deltakere er også per januar 2026 fortsatt under aktiv oppfølging.

Til tross for dokumenterte resultater og tydelig samfunnsnytte står programmet uten nødvendig finansiering fra 2026. Ved inngangen til 2026 stod ti personer fra tunge kriminelle miljøer på venteliste etter eget ønske, alle motiverte for å bryte med alvorlig kriminalitet, men disse må nå avvises.

Avviklingen av avhopperprogrammet innebærer også at et nasjonalt kompetansemiljø med spisskompetanse på omstilling fra kriminalitet går tapt. 28 unge kriminelle og deres familier vil miste et veletablert mentor- og veiledningstilbud. Dette gjelder unge personer som allerede har kommet langt i en kriminell løpebane, og hvor tett oppfølging vurderes som avgjørende for å hindre videre kriminalitet. Forslagsstillerne mener det er ufornuftig og problematisk at programmet forsvinner samtidig som gjengproblematikken øker.

Samtidig viser forslagsstillerne til at samfunnet rent økonomisk sparer betydelige beløp når personer lykkes med å bryte med kriminalitet og komme tilbake til jobb eller utdanning. KFUK-KFUM har vist til en rapport fra Oslo Economics (2023) som finner at samfunnet sparer ca. 30 mill. kroner for hver person som lykkes med å komme seg ut av kriminalitet.

Forslagsstillerne mener gode tilbud bør bevares, og at det skal legges til rette for flere gode tilbud for å hjelpe personer ut av kriminalitet. Avhopperprogram er langsiktige og må bygges opp over tid med en stabil ansattgruppe og et godt faglig innhold. Derfor kan det være

krevende å drive slike programmer med årlige prosjektsøknader. Det gir lite forutsigbarhet, og ofte gis ikke tilskudd før noen måneder ut i et år. Forslagsstillerne mener det bør legges til rette for flere langsiktige søknadsordninger på justisfeltet, slik at støtte kan gis over flere år, med krav til resultater.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sikre et nasjonalt avhopperprogram og at eksisterende tilbud ikke legges ned før en ny og forutsigbar søknadsordning er på plass.

28. januar 2026

Hans Edvard Askjer

Bent-Joacim Bentzen

Anette Carnarius Elseth

Mari Holm Lønseth